

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJA LUKA
84 0 Rs 042241 16 Rev
Banja Luka, 08.02.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Biljane Tomić kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Tanje Bundalo kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja R. Đ., iz B., zastupanog po punomoćniku B. N., advokatu iz B., protiv tuženog R. a.d. B., zastupanog po punomoćniku T. Z., svom zaposleniku, radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju 84 0 Rs 042241 16 Rsž 2 od 18.4.2016. godine, na sjednici održanoj dana 08.02.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Derventi 84 0 Rs 042241 13 Rs od 25.12.2015. godine i rješenjem o ispravci te presude od 18.02.2016. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužioca kojim je tražio da se utvrdi da je nezakonita odluka tuženog o otkazu ugovora o radu iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga broj 300-4309/2012 od 26.11.2012. godine, kojom odlukom je tuženi otkazao tužiocu ugovor o radu na neodređeno vrijeme pod izmijenjenim uslovima broj: 342-8419/2011 od 11.11. 2011. godine, te da se obaveže tuženi da tužioca vrati na rad i uspostavi sva prava iz rada, te da ga rasporedi na poslove i radne zadatke tj. radno mjesto "Koodinatora za praćenje i analizu troškova po voznoj jedinici vozila" ili drugo odgovarajuće radno mjesto prema njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu, da se obaveže tuženi da tužiocu na ime neisplaćenih plata počev od 24.02.2013. godine isplati mjesečne iznose sa zakonskom zateznom kamatom поближе označene u izreci prvostepene presude uz obavezu tuženog da za tužitelja nadležnom Fondu uplati doprinos za neisplaćene plate.

Obavezan je tužitelj da tuženom na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 1.942,20 KM u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Doboju 84 0 Rs 042241 16 Rsž 2 od 18.4.2016. godine žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se

revizija usvoji i pobijana presuda preinači tako da se udovolji tužbenom zahtjevu, ili da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužena strana osporava sve navode revizije uz prijedlog da se revizija odbije.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovom parničnom postupku je zahtjev tužitelja kojim traži da se utvrdi da je nezakonita Odluka tuženog o otkazu ugovora o radu iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga br. 300-4309/2012 od 26.11.2012. godine, kojom odlukom je tuženi otkazao tužiocu ugovor o radu na neodređeno vrijeme pod izmijenjenim uslovima broj: 342-8419/2011 od 11.11.2011. godine, te da se obaveže tuženi da tužioca vrati na rad i uspostavi sva prava iz rada, te da ga rasporedi na poslove i radne zadatke tj. radno mjesto "Koordinatora za praćenje i analizu troškova po voznoj jedinici vozila" ili drugo odgovarajuće radno mjesto prema njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu, zatim da se obaveže tuženi da mu na ime neisplaćenih plata počev od 24.02.2013. godine pa nadalje isplati iznose poblje označene u izreci pobijane presude, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom, da mu po osnovu regresa za 2014. godinu isplati iznos od 929,75 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od 01.01.2015. godine pa do isplate, te da za tužioca po osnovu penzionog i invalidskog osiguranja obračuna i uplati sve doprinose Fondu na neisplaćene plate, kao i da mu naknadi troškove postupka.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, prvostepeni sud je utvrdio: da je tužilac bio zaposlen kod tuženog od 01.04.1993. godine na radnom mjestu poslovođa vozača putničkog saobraćaja, da je po osnovu ugovora o radu na neodređeno vrijeme pod izmijenjenim uslovima broj: 342-8419/2011 od 11.11.2011. godine raspoređen na poslove "Koordinator za praćenje i analizu troškova po voznoj jedinici vozila" u S., sa koeficijentom 5,20, da je tuženi Odlukom Upravnog odbora broj: UO-39-02/12 od 13.06.2012. godine usvojio Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta R. a.d. B. kojim su utvrđena 1432 radna mjesta, da je društvo zaduženo da u skladu sa usvojenim Pravilnikom sprovede organizacione promjene u skladu sa članom 138. i 140. Zakona o radu, da donese Program zbrinjavanja viška radnika i Pravilnik o regulisanju prestanka rada radnika u R.a.d. B. iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga, koji je i donesen 24.10. 2012. godine, te obezbijedi ostvarivanje prava radnika koji predstavljaju tehnološki višak, da će se Pravilnik početi primjenjivati najkasnije od 01.11.2012. godine, kada prestaje da važi i da se primjenjuje Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u R. a.d. B. broj 300-3830/12 od 31.05.2012. godine, da je tim Pravilnikom regulisan prestanak rada radnika tuženog iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga, način i kriteriji rješavanja, postupak za utvrđivanje viška radnika i zaštitu prava radnika, da je Sindikalnoj organizaciji tuženog dostavljeno obavještenje u cilju sprovođenja konsultacija u smislu člana 138. i 139. Zakona o radu, o regulisanju prestanka rada radnika iz navedenih razloga, te da dostavi prijedlog članova komisije, da je tuženi dopisom od 07.11.2012. godine obavijestio O., R. M., N. i Zavod za... o postupku utvrđivanja tehnološkog viška koji se provodi u skladu sa Programom zbrinjavanja viška radnika, te ih pozvao da u roku 8 dana odgovore da li postoji mogućnost zapošljavanja radnika, ali da nije dobio pozitivne odgovore, da je Programom zbrinjavanja viška radnika utvrđeno da je u S. na radnom mjestu "Koordinator za praćenje i analizu troškova po voznoj jedinici vozila" zaposlen jedan izvršilac, koji je višak, pa je zaključeno da se ovo radno mjesto ukida, da je Odlukom generalnog direktora tuženog o tehnološkom višku radnika od 26.11.2012. godine tužilac proglašen tehnološkim viškom, pa je na osnovu navedene Odluke donesena

Odluka o otkazu ugovora o radu tužiocu sa danom 23.02.2013. godine kojom odlukom je tužiocu, u skladu sa Zakonom o radu i Pravilnikom o radu tuženog i Posebnim kolektivnim ugovorom privrednih društava za proizvodnju, preradu i promet nafte i naftnih derivata, priznato pravo na otkazni rok u trajanju od 90 dana i otpremnina u iznosu od 14.000,65 KM, koja mu je i isplaćena, da poslodavac nije bio u mogućnosti tužiocu obezbijediti drugi odgovarajući posao, pa da mu je otkazan ugovor o radu u skladu sa odredbom člana 126. stav 1. tačka 2. i stav 2. Zakona o radu.

Nadalje, prvostepeni sud je utvrdio da tuženi, nakon što je ukinuo radno mjesto na koje je bio raspoređen tužilac, istom nije ponudio drugo radno mjesto, da je radnik Dž. M., koji je obavljao poslove poslovođe putničkog saobraćaja, odbio potpisati ugovor o radu pod izmijenjenim uslovima, u toku trajanja otkaznog roka tužiocu, nakon čega mu je otkazan ugovor o radu, a da je na njegovo radno mjesto raspoređen K. S. polovinom februara 2013. godine, dakle, u vrijeme otkaznog roka tužiocu, da Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta tuženog od 13.06.2012. godine nisu sistematizovana radna mjesta u odjeljenju putničkog saobraćaja, pa tako ni radno mjesto poslovođe u S., niti postoji O. u okviru ovog S., već je sistematizovano radno mjesto "poslovođa putničkog transporta" u S. i to 1 izvršilac sa potrebnom stručnom spremom VKV vozač motornog vozila, te vozači putničkog automobila, dežurnog automobila i autobusa i vozač instruktor putničkog saobraćaja, koje poslove sada obavlja K. S., koji je u vrijeme trajanja otkaznog roka tužiocu raspoređen na radno mjesto poslovođe putničkog saobraćaja, da je Odjeljenje . prešlo iz S. u S. a poslove "koordinatora" obavlja "poslovođa".

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, prvostepeni sud je zaključio da je tuženi postupao zakonito prilikom otkazivanja ugovora o radu tužiocu, odnosno u skladu sa Zakonom o radu, Pravilnikom o radu tuženog, Pravilnikom o regulisanju prestanka rada radnika kod tuženog iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga, pa je stoga pozivajući se na odredbe člana 126. stav 1. tačka 2, člana 135, člana 139, člana 140. i člana 141. Zakona o radu, tužbeni zahtjev odbio u cjelosti.

Odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja i pravno shvatanje prvostepenog suda, te je žalbu odbio i prvostepenu presudu potvrdio.

Odluke nižestepениh sudova su na zakonu zasnovane.

U konkretnoj situaciji, među strankama tokom postupka nije ni bilo sporno da je tužena strana postupila zakonito prilikom otkaza ugovora o radu tužitelja donoseći odluku o otkazu broj 300-4309-2012 od 26.11.2012. godine, kojom je tužitelju otkazan ugovor o radu na neodređeno vrijeme iz ekonomskih, tehnoloških i organizacionih razloga. Predmetna odluka je donesena nakon što je tužena izmijenila Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta kojim je, između ostalog ukinuto radno mjesto tužitelja – koordinator za praćenje i analizu troškova po voznoj jedinici vozila u S.. Tom prilikom, pored tužitelja, još 28 radnika je proglašeno tehnološkim viškom, te im je otkazan ugovor o radu, a tužena je u skladu sa odredbom člana 138. i člana 139. Zakona o radu ("Službeni glasnik RS" br. 55/07, Prečišćeni tekst -u daljem tekstu: ZOR) koji je bio na snazi u vrijeme donošenja odluke o otkazu tužitelju, uz konsultaciju sa organizacijom sindikata donijela Program zbrinjavanja viška radnika broj 30-3903/12 od 24.10.2012. godine, te je postupljeno po Pravilniku R. o regulisanju prestanka rada radnika iz ekonomskih, organizacionih i tehnoloških razloga.

Međutim, sporno među strankama je, da li je tuženi poslodavac postupio suprotno odredbi člana 140. ZOR, kad je još u toku trajanja otkaznog roka tužitelju premjestio radnika S. K., koji nije proglašen tehnološkim viškom, na radno mjesto poslovođe putničkog saobraćaja, koje je po mišljenju tužitelja odgovaralo njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.

Odredbom člana 140. ZOR propisano je da, ako poslodavac u roku od jedne godine od dana prestanka radnog odnosa radnika u smislu člana 138. ovog zakona, namjerava da zaposli određen broj radnika sa istim stručnim kvalifikacijama koju imaju radnici kojima je prestao radni odnos, dužan je da prije zasnivanja radnog odnosa sa drugim licima, ponudi zaposlenje radnicima kojima je otkazan ugovor o radu.

Dakle, bilo kakvim tumačenjem naprijed citirane odredbe ZOR, proizlazi da se ona odnosi na zapošljavanje novih radnika, odnosno onih radnika koji nisu bili na radu kod poslodavca u vrijeme otkazivanja ugovora o radu radnicima u smislu odredbe člana 138. ZOR.

U konkretnoj situaciji, tužena strana nije ni osporavala da je u vrijeme trajanja otkaznog roka tužitelju, nakon prestanka rada radnika M. Dž. na radnom mjestu poslovođe putničkog saobraćaja, na to radno mjesto rasporedila već zaposlenog radnika S. K. koji prema tvrdnji tužitelja nije imao potrebnu stručnu spremu za obavljanje poslova na tom radnom mjestu, dok je sam tužitelj kvalifikovan za obavljanje tih poslova.

U tom pogledu, pravilan je zaključak nižestepenih sudova da ovakvo ponašanje tužene nije u suprotnosti sa odredbom člana 140. ZOR. Naime, odredba člana 140. ZOR, kako je naprijed navedeno, odnosi se samo na eventualno zapošljavanje novih radnika sa istom stručnom spremom, ali ne i na premještanje već zaposlenih radnika na upražnjena radna mjesta, uz uslov da ta radna mjesta nisu upražnjena kao posljedica otkaza ugovora o radu radnicima po članu 138. ZOR. Pravo poslodavca, između ostalog, je i upravljanje ljudskim resursima, pa tako i pomjeranje radnika sa jednog na drugo radno mjesto, pa čak i pod uslovom da premješteni radnici nemaju odgovarajuću stručnu spremu, na čemu je tokom postupka insistirao tužitelj.

Neosnovano revident tvrdi da je sud povrijedio pravila parničnog postupka, odnosno odredbu člana 134. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 -u daljem tekstu: ZPP), jer je pogrešno cijenio činjenicu da tužena strana na insistiranje tužitelja i po nalogu suda nije sudu dostavila odluku o prestanku radnog odnosa M. Dž. na radnom mjestu rukovodioca putničkog saobraćaja, niti odluku o rasporedu S. K. na to upražnjeno radno mjesto.

Odredbom člana 135. stav 5. ZPP propisano je da će sud, obzirom na sve okolnosti cijeliti od kakvog je značaja činjenica što stranka koja drži ispravu neće da postupi po rješenju suda kojom joj se nalaže da podnese ispravu ili poriče da se isprava kod nje nalazi.

U konkretnoj situaciji, tačno je da tužena strana nije na poziv suda priložila navedene isprave – odluku o prestanku radnog odnosa M. Dž. i odluku o rasporedu S. K., ali i ovaj sud nalazi da su nižestepeni sudovi pravilno, u kontekstu ostalih dokaza, cijelili ovu činjenicu. Naime, prestanak radnog odnosa M. Dž., odnosno razlozi prestanka njegovog radnog odnosa nisu ni od kakvog značaja za ishod ove parnice, niti su, zbog naprijed rečenog o primjeni odredbe člana 140. ZOR, za ishod parnice značajni razlozi premještanja S. K. na njegovo radno mjesto, o čemu su nižestepeni sudovi dali obrazloženje koje prihvata i ovaj sud.

Takođe, neosnovan je prigovor revidenta da je tužena odluku o otkazu tužitelju donijela na osnovu opštih akata koji nisu u skladu sa Ustavom i zakonom. Naime, ispitivanje usklađenosti opštih akata sa Ustavom i zakonima Republike Srpske je u nadležnosti Ustavnog suda Republike Srpske, a redovni sudovi se u parničnom postupku ne mogu upuštati u takvo ispitivanje opštih akata tužene.

Prema navedenom, pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje u reviziji, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je o reviziji tužitelja odlučeno kao u izreci temeljem odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća
Biljana Tomić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić